

[Knud Østergaard.]

land, som ellers er så godt at leve i, ikke kan magte at løse den eneste virkelig store indenlandske opgave, som er tilbage.

På vej ind i det marked, som vi når, fordi vi står sammen her i salen, var det meget ønskeligt, at vi også stod sammen om at udviske de boligpolitiske pletter på Danmarkskortet, så vi i omskrevet form i fællig kunne synges:

„Og nu har i Danmark vi drevet det vidt, hvor lejen er billig og ingen bor skidt.“

Ib Thyregod: De tre forslag, som er til første behandling her i dag, repræsenterer sammen med de tre forslag, som tidligere har været behandlet her i folketinget, regeringens standpunkt til den udvikling på boligområdet, der har fundet sted siden boligforliget af 1966. Der er nu forløbet så lang tid, at det må være naturligt at se på, om de formål, man dengang tilsigtede med dette boligforlig, er opnået.

Det økonomiske råds formandskab har nu i en redegørelse, som også har været omtalt af andre ordførere, om mulighederne for normalisering af boligmarkedet behandlet disse spørgsmål, og man har her fremsat en række værdifulde synspunkter, synspunkter, der dog kun kan være bidrag til den boligpolitiske debat, således som den skal føres her i folketinget.

Folketinget har i årenes løb ført en række boligdebatter. I de 10 år, jeg har været medlem af dette ting, har jeg overværet en række debatter om disse spørgsmål. Der er blevet talt ud fra mange forskellige synspunkter, mange ord er blevet sagt, undertiden for mange, og for mange floskler er blevet anvendt. Det er handlingen, der har været savnet, og folketinget har været for passivt i de år, der gik forud for boligforliget.

Først ved boligforliget i 1966 lykkedes det for de fire store partier at finde sammen om gennemførelse af en række love, der satte gang i den normaliseringsproces, som det så mange år efter krigen var rimeligt at gennemføre, samtidig med at man begyndte med den sociale ordning, som boligsikringen er. Boligproblemet har naturligvis to sider, den økonomiske side og den sociale side. Ud fra et rent økonomisk synspunkt kan man kun tiltræde det økonomiske råds redegørel-

se, men også andre synspunkter end de økonomiske må ind i debatten.

Den nuværende ordning med en kløft mellem lejen i den ældre boligmasse og lejen i nybyggeriet kan naturligvis ikke i det lange løb opretholdes. Privilegiet for dem, som har opnået lejligheder i den gamle boligmasse i byggeriet fra før 1939, i forhold til de unge, der som hovedregel er henvist til nybyggeriet, medmindre de har særlige forbindelser, kan ikke fortsat være gældende, men der må tilstræbes en ordning, hvor de sociale synspunkter og kun de sociale synspunkter kan føre til en nedsat leje. Dette var formålet med boligforliget, og det var formålet med de vurderinger, der dengang blev gennemført af lejlighederne, og de lejeforhøjelser, som har fundet sted siden, og som stadig finder sted indtil 1974.

Men både socialdemokratiet og de øvrige boligpartier gik dengang ud fra visse økonomiske forudsætninger om den fremtidige m²-leje, som allerede dengang var tvivlsomme, og som nu har vist sig at være helt urealistiske, således som det økonomiske råd har peget på det. Man regnede med muligheden for en nedsættelse af m²-lejen gennem de foranstaltninger, som samtidig blev gennemført; det omvendte har vist sig at være tilfældet, der er stadig en betydelig kløft mellem lejen i den gamle og den ny boligmasse.

Dette er naturligvis baggrunden for, at folketinget på ny må overveje boligpolitikken og overveje at supplere boligforligets love fra 1966 med andre love, der sigter på normaliseringen af boligmarkedet og på de sociale hensyn, som naturligvis fortsat gør sig gældende.

Formandskabet for det økonomiske råd har med rette taget spørgsmålet op om, hvad der skal gælde fra 1974. Og det er heller ikke for tidligt at overveje dette spørgsmål i 1970 bl. a. af hensyn til den langsigtede planlægning af byggeriet. Vi ved alle, at man såvel inden for den sociale sektor, det sociale boligbyggeri, som inden for det private boligbyggeri arbejder på lang sigt med mekanisering, automatisering og industrialisering af byggeriet, og at 4 års perioden fra 1970 til 1974 er en forholdsvis kort periode med henblik på en langsigtet planlægning af boligbyggeriet.

Ingen kan i dag udtale sig om den politiske konstellation i folketinget i 1974, men alt tyder på, at de fire såkaldte boligforligsparti-